Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

33 625 **Hulp, handel en investeringen**

Nr. 179 **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**

Vastgesteld 14 september 2015

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over de brief van 16 juni 2015 over de uitkomst van de onderhandelingen met de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) (Kamerstuk 33 625, nr. 167).

De vragen en opmerkingen zijn op 9 juli 2015aan de Minister van Financiën voorgelegd. Bij brief van 11 september 2015 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

kst-33625-179
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Minister van Financiën over de uitkomst van de AIIB-onderhandelingen.
Naar aanleiding daarvan, en vooruitlopend op het aan de Kamer voorleggen van de bekrachtiging van het verdrag, hebben de leden van de VVD-fractie nog een aantal vragen.
De leden vragen of de Articles of Agreement naar de Kamer kunnen worden gestuurd, of dat deze in te zien zijn.
Datzelfde geldt voor het in de brief genoemde business plan. Zijn er al mogelijke projecten bekend die de AIIB zou kunnen (mee)financieren?
De Raad van Bewindvoerders kan met een supermajority van 75% taken delegeren naar het management. Nu is dit percentage van 75% even hoog als het aandeel van regionale landen. Is daarmee de mogelijkheid gecreëerd dat regionale landen de feitelijke beslissingen over investeringsprojecten overdragen aan het management en de invloed van kiesgroepen en bewindvoerders daarop verkleind hebben? Hoe kijkt de Minister hier tegenaan? Hoe schat hij in dat dit in de praktijk zal gaan lopen?
In dit verband is ook relevant om te weten wat de stemgewichten van alle deelnemende landen is. Kan de Minister deze lijst verstrekken? En hoe wordt er omgegaan met het Chinese veto? Wordt er bij alle besluiten gestemd volgens de afgesproken stemverhoudingen?
Ten aanzien van het concept-aanbestedingsbeleid nemen de leden van de fractie van de VVD waar dat er een verschil van opvatting is tussen de regionale landen en Nederland (en andere Europese landen?). Hoe denkt Nederland zijn inzet te kunnen waarborgen?
In dezelfde passage wordt gesteld dat de AIIB waarschijnlijk geen capaciteit heeft om zelf risicoanalyses uit te voeren en zal de AIIB beslissingen daarom baseren op het oordeel van andere IFIs. Betekent dit dat in de praktijk ook altijd co-financiering vanuit een andere IFI benodigd is? Is er verschil in investeringsbeslissingen tussen andere financiële instellingen (bijvoorbeeld Asian Development Bank, Wereldbank, EIB) en de AIIB?
Met welk type instelling moeten we de AIIB vergelijken, bijvoorbeeld het IMF, de EIB, óf de Wereldbank? En kan de Nederlandse inleg in de AIIB gekwalificeerd worden als ODA-relevant?
Zijn er in de verdere onderhandelingen nog contacten geweest tussen het Wereldbank, andere IFIs en de AIIB om duplicatie te voorkomen? Zijn er in de onderhandelingen nog nadere waarborgen afgesproken rond de mogelijke crowding out van private investeringen, anders dan wat de Minister al aangegeven heeft?
Hoe is de huidige positie van de VS ten opzichte van de AIIB? Ziet de VS inmiddels wel de toegevoegde waarde in van de AIIB? Zijn er toch nog kansen dat ook de VS mee zal willen doen?

Tot slot willen de leden van de VVD-fractie graag weten of ook de mogelijkheid van een exitprocedure uit de AIIB is besproken en/of opgenomen in de Articles of Agreement, en wat de stand van zaken is met betrekking tot de mogelijke vorming van een Europese kiesgroep.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van 16 juni 2015 (Kamerstuk 33 625 nr. 167) over de uitkomst van de onderhandelingen met de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB). Zij hebben daarbij enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie zijn blij dat duurzame groei is opgenomen in de hoofddoelstelling van de AIIB.

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af waarom is gekozen voor de maximale bijdrage waar Nederland toe bereid was, blijkens de antwoorden op eerdere vragen. Nederland heeft zelf gepleit voor een bijdrage op basis van BBP, maar daardoor moet Nederland nu ruim 1 miljard euro bijdragen. Klopt het dat dit ongeveer de helft van de investering is die Nederland in de Wereldbank heeft gedaan? Is overwogen tot een herschikking van middelen binnen de IFIs, nu er weer een nieuwe bank is bijgekomen?

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af welke overwegingen in de toekomst een rol zullen spelen bij het al dan niet toetreden tot een bank. Het lijkt erop dat elke grootmacht zijn eigen bank wil controleren. De VS de Wereldbank, Japan de ADB en nu China de AIIB. Als India en andere landen banken gaan oprichten, hoe zal Nederland dan besluiten al dan niet toe te treden?

De leden van de PvdA-fractie zijn verheugd dat de beleidsdocumenten van de AIIB zijn gebaseerd op de beleidsdocumenten van andere IFIs. Op welke punten wijken de beleidsdocumenten toch significant af van die van bijvoorbeeld de Wereldbank?

De leden van de PvdA-fractie zijn bezorgd over het ontbreken van afspraken over klimaat, arbeid, gender en mensenrechten. Nederland zal zich hier de komende periode voor inzetten, maar is er ook een duidelijke roadmap afgesproken over wanneer welke afspraken worden gemaakt? Investeert Nederland maximaal mee, ook als het niet mogelijk blijkt om over deze onderwerpen afspraken te maken?

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de verwachting dat de AIIB geen capaciteit zal hebben om zelf risicoanalyses uit te voeren en dat de AIIB beslissingen daarom zal baseren op het oordeel van andere IFIs. Betekent dit dat de AIIB nooit zal investeren in projecten waarin geen andere IFIs deelnemen? Zo nee, hoe zal de AIIB dan risicoanalyses gaan uitvoeren?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de landen van de Eurogroep zich kunnen verenigen in één kiesgroep. Wat zouden hiervan de voordelen zijn? Heeft het gemengde systeem zoals de Wereldbank dat kent ook niet zijn voordelen? Krijgen de landen van de Eurogroep niet minder invloed als zij zich verenigen in één kiesgroep?

Wanneer en op basis van welke criteria zal Nederland besluiten om definitief toe te treden (of niet)? Welke betekenis heeft de signing ceremony van 29 juni jl. in dit verband? Wat is het volgende logische moment om al dan niet in of uit te stappen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de uitkomst van de onderhandelingen met de Asian Infrastructure Investment Bank. Deze leden hebben enkele opmerkingen en vragen over de onderhandelingsresultaten en het vervolgproces, alsmede over het toetsingskader.

De leden van de SP-fractie zijn in eerste instantie positief over de oprichting van de AIIB en het feit dat Nederland één van de founding members is. Door de sterke economische groei van Azië is het vanzelfsprekend dat de regio meer infrastructurele investeringen behoeft. De AIIB

kan daarin een belangrijke rol vervullen. Het is echter wel van belang dat de AIIB vanuit haar faciliterende rol een bijdrage levert aan duurzaam mondiaal investeringsbeleid.

Naast de AIIB zijn er ook andere IFIs actief in de Aziatische regio, waaronder de Asian Development Bank, de Wereldbank en (in de toekomst) de BRIC-bank. Hoe verhouden de activiteiten van deze banken zich tot elkaar, vragen de leden van de SP-fractie. Is er een orgaan of samenwerkingsverband dat het samenspel tussen deze banken observeert en eventueel coördineert, om overproductie en logistieke problemen te voorkomen?

De leden van de SP-fractie zijn verheugd over het feit dat mede op verzoek van Nederland het streven naar «duurzame groei» is opgenomen in de hoofddoelstelling van de AIIB. In het kader daarvan vragen de leden welke richtlijnen voor duurzame investeringen de AIIB hanteert, zoals bijvoorbeeld de UN Global Compact & UN Guiding Principles en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Welke definitie van het begrip duurzame groei hanteert de AIIB? Gaat het daarbij zowel om klimaatbewuste als inclusieve groei? Hoe verhouden de doelstellingen van de AIIB zich tot de post-2015 agenda, en in hoeverre kan de AIIB daar een positieve bijdrage aan leveren?

De VS heeft zich verzet tegen de deelname van het VK aan de AIIB. Was dat ook zo in het geval van de Nederlandse deelname, zo vragen de leden van de SP-fractie. Welke geopolitieke betekenis heeft de oprichting van de AIIB volgens het kabinet? Hoe schat het kabinet de gevolgen van de oprichting van de AIIB in voor de positie van het IMF en de Wereldbank in het mondiale financiële stelsel?

De komende maanden zal de AIIB een business plan opstellen, zo lezen de leden van de SP-fractie in de brief. Kan het kabinet dit plan, zodra het er ligt, doorgeleiden naar de Kamer? En kan het kabinet de Kamer tevens informeren wanneer duidelijk is of de ontbrekende elementen in het conceptraamwerk, zoals een klachtenmechanisme, alsnog aangevuld zijn?

De leden van de SP-fractie lezen dat één land onder de niet-regionale landen heeft aangegeven niet op basis van de BBP formule en het totale startkapitaal volledig te zullen inschrijven op het toegewezen kapitaalaandeel. Kan het kabinet aangeven welk land dit betreft, en wat de reden was voor dit land om af te wijken van de norm?

Het stemgewicht van China betekent de facto dat China een veto heeft op besluiten die met een supermajority moeten worden genomen, zo vernemen de leden van de SP-fractie uit de brief. In hoeverre is dat volgens het kabinet een wenselijke situatie?

De leden van de SP-fractie lezen dat het mogelijk is dat de betrokken eurogroeplanden een gezamenlijke stoel krijgen. Is dat ook de inzet van het Nederlandse kabinet? Wat zijn de alternatieve opties?

Het energieverbruik in de Aziatische regio is vaak zeer onduurzaam, en meer infrastructurele investeringen brengen risico's voor klimaat en milieu, en mens en dier met zich mee, zo constateren de leden van de SP-fractie. Welke mogelijkheden heeft het Nederlandse kabinet om als founding member het energiebeleid van Azië, en met name China, op een positieve manier te beïnvloeden? Zal er ook over of met de AIIB gesproken worden tijdens de VN-klimaattop van dit jaar?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister aangaande de uitkomst van de onderhandelingen met de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB).

Naar aanleiding van het genoemde punt brengen de leden van de PVV-fractie het volgende naar voren.

Allereerst willen de leden van de PVV-fractie weten welk belang Nederland heeft met het investeren in de AIIB. Welk rendement zal Nederland naar verwachting behalen en, indien nog onduidelijk, wanneer zal dit precies bekend worden gemaakt?

Voorts vragen de leden van de PVV-fractie in welke projecten er via de AIIB geïnvesteerd zal worden. Kan het kabinet hier een compleet overzicht van geven? Tevens vragen de leden van de PVV-fractie wie er zal beslissen in welke projecten er geïnvesteerd zal worden. Wat gebeurt er als Nederland het niet eens is met het investeren in een bepaald project?

Verder ontvangen de leden van de PVV-fractie graag een overzicht van de deelnemende landen aan de AIIB. Welke landen vallen hierbij onder de categorie «niet-regionaal»?
Ook vragen de leden van de PVV-fractie of het kabinet per deelnemend land kan aangeven wat de bijdrage is aan de AIIB. Kan het kabinet tevens per land aangeven wat het stemgewicht is?

Vervolgens merken de leden van de PVV-fractie op dat alle niet-regionale landen, met uitzondering van één Europees land, hebben aangegeven op basis van de BBP-formule en het totale startkapitaal volledig te zullen inschrijven op het toegewezen kapitaalaandeel. De leden van de PVV-fractie vragen om welk Europees land het hier gaat en wat voor gevolgen dit heeft voor dit land.
Ook vragen de leden van de PVV-fractie welke twee regionale landen niet volledig zullen inschrijven op het kapitaalaandeel en wat de gevolgen hiervan zijn voor deze landen.

Ten slotte vragen de leden van de PVV-fractie hoe het voornemen van het kabinet om garanties af te bouwen valt te rijmen met het afgeven van extra garanties aan de AIIB.

II Reactie van de Minister van Financiën

Toetreding

De leden van de fracties van de VVD en de PvdA vragen wanneer en op basis van welke criteria Nederland zal besluiten om definitief toe te treden (of niet)? Welke betekenis heeft de signing ceremony van 29 juni jl. in dit verband? Wat is het volgende logische moment om al dan niet in of uit te stappen? Is ook de mogelijkheid van een exitprocedure uit de AIIB besproken en/of opgenomen in de Articles of Agreement?

De leden van de fractie van de VVD vragen of de Articles of Agreement naar de Kamer kunnen worden gestuurd, of dat deze in te zien zijn? Datzelfde geldt voor het in de brief genoemd business plan. De leden van de fractie van de SP vragen of het kabinet het business plan, zodra het er ligt, kan doorgeleiden naar de Kamer?

Verder ontvangen de leden van de fractie van de PVV graag een overzicht van de deelnemende landen aan de AIIB. Welke landen vallen hierbij onder de categorie «niet-regionaal»?

De uitkomst van de laatste onderhandelingsbijeenkomst bood een goede basis om het verdrag te ondertekenen. Het verdrag is door Nederland op 29 juni jl. ondertekend tijdens de *signing ceremony* in Beijing, China. Nu het verdrag is ondertekend, is het proces om het verdrag te bekrachtigen in werking gesteld (ratificeren). De eerste stap in dit proces is dat het verdrag met Toelichtende Nota via het Kabinet van de Koning aan de Raad van State wordt gestuurd.
Na het advies van de Raad van State wordt het verdrag en Toelichtende Nota via stilzwijgende goedkeuringsprocedure aan uw Kamer voorgelegd. Na goedkeuring kan de akte van bekrachtiging bij de depositaris van het verdrag worden neergelegd en treedt Nederland pas definitief toe.

In het verdrag is een artikel opgenomen dat de procedure schetst wanneer een lid zijn lidmaatschap beëindigt. De AIIB zal dan zorg dragen voor de terugkoop van de aandelen en een ordelijke afwikkeling van de financiën.

Het verdrag heb ik bij mijn vorige brief aan uw Kamer meegestuurd ter vertrouwelijke inzage. Het verdrag is tevens na de ondertekening openbaar gemaakt op de website van de AIIB; www.aiibank.org. Het business plan wordt de komende maanden, met raadpleging van het lidmaatschap, verder vormgegeven. Zodra de bank operationeel is zal ik u een brief doen toekomen waarin ik ook zal ingaan op het business plan van de bank.

In totaal zijn er 57 *prospective founding members*, waarvan 37 regionale landen en 20 niet-regionale landen. De 37 regionale landen zijn: Australië, Azerbeidzjan, Bangladesh, Brunei, Cambodja, China, Filippijnen, Georgië, India, Indonesië, Iran, Israel, Jordanië, Kazakstan, Koeweit, Kirgizië, Laos, Maleisië, Malediven, Mongolië, Myanmar, Nepal, Nieuw-Zeeland, Oezbekistan, Oman, Pakistan, Qatar, Rusland, Saoedi-Arabië, Singapore, Sri Lanka, Tadzjikistan, Thailand, Turkije, Verenigde Arabische Emiraten, Vietnam, Zuid-Korea. De 20 niet-regionale landen zijn: Brazilië, Denemarken, Duitsland, Egypte, Finland, Frankrijk, IJsland, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk, Zuid-Afrika, Zweden, Zwitserland.

Allocatie van kapitaal

De leden van de fractie van de PvdA vragen zich af waarom is gekozen voor de maximale bijdrage waar Nederland toe bereid was, blijkens de antwoorden op eerdere vragen. Klopt het dat dit ongeveer de helft van de investering is die Nederland in de Wereldbank heeft gedaan? Is overwogen tot een herschikking van middelen binnen de IFIs, nu er weer een nieuwe bank is bijgekomen?

De leden van de fracties van de PvdA, SP en PVV vragen of het kabinet per deelnemend land kan aangeven wat de bijdrage is aan de AIIB? Welke twee regionale landen zullen niet volledig inschrijven op het toegewezen kapitaalaandeel op basis van de BBP formule en het totale startkapitaal? Welk niet-regionaal land zal niet volledig inschrijven op het toegewezen kapitaalaandeel op basis van de BBP formule en het totale startkapitaal? Wat was de reden voor dit land om af te wijken van de norm? Wat zijn de gevolgen hiervan voor deze landen?

De leden van de fractie van de VVD vragen of de Nederlandse inleg in de AIIB gekwalificeerd kan worden als ODA-relevant?

Tijdens de onderhandelingen in Singapore 20-22 mei jl. is besloten dat het startkapitaal USD 100 miljard zou bedragen en dat de kapitaalbijdrage zou worden gebaseerd op de relatieve grootte van ieders economie (BBP). De maximale bijdrage van Nederland zou op basis hiervan USD 1,03 miljard bedragen. Zoals ik eerder heb aangegeven, zou de daadwerkelijke inleg afhangen van het verloop van de onderhandelingen. Ik heb aangegeven tevreden te zijn met de uitkomst van de onderhandelingen over de oprichtingsartikelen van de bank. Dit leidde ertoe om te besluiten volledig te zullen inschrijven op het toegewezen aandelenkapitaal, net zoals 53 andere landen. De Nederlandse kapitaalbijdrage aan de AIIB is een vijfde deel van de Nederlandse kapitaalbijdrage aan de International Bank of Reconstruction and Development (IBRD) van de Wereldbank Groep. Nederland draagt ook bij aan andere delen van de Wereldbank Groep, zoals aan de International Development Association (IDA, zachte leningenloket) en via *trust funds*. In totaal heeft Nederland circa USD 5 miljard bijgedragen aan de IBRD (zowel *paid-in* als *callable* kapitaal). Er is niet overwogen tot een herschikking van middelen binnen de Internationale Financiële Instellingen (IFIs). Het gestorte aandelenkapitaal in bestaande IFIs kan niet zonder gevolgen onttrokken worden en is daarom ook niet wenselijk. De Nederlandse kapitaalinleg in de AIIB wordt momenteel niet gekwalificeerd als ODA-relevant.

Maleisië en Singapore betreffen de twee regionale landen die niet volledig inschrijven op het toegewezen aandelenkapitaal. Daarnaast zal Portugal als enige niet-regionale land niet volledig inschrijven op het toegewezen aandelenkapitaal. Portugal heeft geen formele reden opgegeven waarom het niet volledig zal inschrijven. Omdat Portugal niet volledig zal inschrijven, zal het stemgewicht van Portugal ook lager zijn dan dat Portugal zou hebben gekregen wanneer het volledig zal inschrijven. Dit geldt ook voor Maleisië en Singapore. Het stemgewicht wordt immers grotendeels bepaald door de kapitaalinleg welke weer wordt gebaseerd op het BBP van een land. Een overzicht van de kapitaalbijdragen van de deelnemende landen en bijbehorende stemgewichten is als bijlage toegevoegd.

Verdeling stemgewicht

De leden van de fracties van de VVD en PVV vragen of de Minister een lijst met stemgewichten van deelnemende landen kan verstrekken?

De leden van de fractie van de VVD en de SP vragen hoe er wordt omgegaan met het Chinese veto? Wordt er bij alle besluiten gestemd volgens de afgesproken stemverhoudingen? In hoeverre is dat China een veto heeft op besluiten die met een supermajority moeten worden genomen een wenselijke situatie?

Zie de bijlage voor een overzicht van de stemgewichten van deelnemende landen.

China heeft een de facto veto. Dit betekent dat er nergens in het verdrag is opgenomen dat China of een ander land recht heeft op een veto. Nederland vindt het niet wenselijk dat een land een de facto veto heeft. Echter, door het gebruik van relatief BBP als basis voor de kapitaalinleg is dit de uitkomst. Dit betekent overigens niet dat China altijd een de facto veto heeft. Als in de toekomst meer regionale landen toetreden tot de AIIB, daalt het stemgewicht van China. Dit kan er toe leiden dat China geen de facto veto meer heeft. In de praktijk zal naar verwachting China zijn de facto veto niet inzetten. Gebaseerd op ervaringen bij andere IFIs, zullen naar verwachting in de praktijk besluiten niet aan de Raad van Bewindvoerders (bestaande uit 12 leden)) worden voorgelegd indien niet

wordt verwacht dat er consensus is. In de aanloop naar het voorleggen van besluiten in de Raad van Bewindvoerders, worden de Bewindvoerders vrijwel altijd geconsulteerd. Op die manier heeft het gehele lidmaatschap invloed op de voorstellen die ter besluitvorming worden voorgelegd aan de Raad van Bewindvoerders. Naar verwachting zal er, net zoals de ervaring leert bij andere IFIs, niet formeel gestemd worden tijdens bijeenkomsten van de Raad van Bewindvoerders. De Raad van Gouverneurs (elke lidstaat heeft een eigen gouverneur) zal als zodanig zelden in vergadering bijeen komen. In de Raad van Gouverneurs zal daarom, indien besluiten dat vereisen, wel formeel worden gestemd, als regel vanuit hoofdsteden en langs electronische weg.

Besluitvorming

De leden van de fractie van de VVD merken op dat de Raad van Bewindvoerders met een supermajority van 75% taken kan delegeren naar het management. Nu is dit percentage van 75% even hoog als het aandeel van regionale landen. De leden van de fractie van de VVD vragen of daarmee de mogelijkheid gecreëerd is dat regionale landen de feitelijke beslissingen over investeringsprojecten overdragen aan het management en de invloed van kiesgroepen en bewindvoerders daarop verkleind hebben? Hoe kijkt de Minister hier tegenaan? Hoe schat hij in dat dit in de praktijk zal gaan lopen?

De leden van de fractie van de PPV vragen wie er zal beslissen in welke projecten geïnvesteerd zal worden? Wat gebeurt er als Nederland het niet eens is met het investeren in een bepaald project?

De leden van de fracties van de VVD en PVV vragen in welke projecten er via de AIIB geïnvesteerd zal worden? Zijn er al mogelijke projecten bekend zijn die de AIIB zou kunnen (mee)financieren? Kan het kabinet hier een compleet overzicht van geven?

Beslissingen over investeringen in projecten zullen in de praktijk door de Raad van Bewindvoerders genomen worden, tenzij taken met betrekking tot operaties van de bank worden gedelegeerd aan management. Deze kans acht ik echter klein. De aandeelhouders zullen namelijk, via hun kiesgroep en bewindvoerder, hierop invloed willen uitoefenen. Daarnaast vormen de regionale landen geen eensgezind blok en zullen dus ook niet allemaal dezelfde mening zijn toegedaan. Indien Nederland het niet eens is met het investeren in een bepaald project zal Nederland haar standpunt via de Bewindvoerder van de kiesgroep waar Nederland in de toekomst deel van uit zal maken, kenbaar maken. Dit werkt op dezelfde manier als bij andere internationale financiële instellingen.

De AIIB zal naar verwachting in beginsel investeren in de sectoren water, energie en transport. Er zijn op dit moment nog geen specifieke projecten bekend die de AIIB zou kunnen (mee)financieren.

Kiesgroepen

De leden van de fracties van de VVD, PvdA en SP vragen wat de stand van zaken is met betrekking tot de mogelijke vorming van een Europese kiesgroep? Wat zouden de voordelen zijn van een gezamenlijke kiesgroep voor betrokken eurogroeplanden? Is dat ook de inzet van het Nederlandse kabinet? Wat zijn de alternatieve opties? Heeft het gemengde systeem zoals de Wereldbank dat kent ook niet zijn voordelen? Krijgen de landen van de Eurogroep niet minder invloed als zij zich verenigen in één kiesgroep?

De discussie over de vorming van kiesgroepen zal de komende periode worden gecontinueerd. Er is nog geen definitieve beslissing gevallen over de kiesgroepen. Ik zie zeer zeker voordelen in een gezamenlijke kiesgroep voor deelnemende eurozone landen. De AIIB zal geen *resident board* hebben zoals de Wereldbank heeft en daarom ligt een gemengde kiesgroep minder voor de hand. Coördinatie tussen de hoofdsteden is namelijk van groot belang en binnen de eurozone hebben we veel goede ervaring met coördinatieprocessen. In de Eurogroep wordt over tal van onderwerpen gecoördineerd en een gezamenlijke positie uitgedragen. Deze positie wordt krachtiger omdat we met een gezamenlijke stem spreken.

De deelnemende eurozone landen zullen niet minder invloed krijgen wanneer zij zich verenigen in een gezamenlijk kiesgroep. Zij kunnen juist tezamen een krachtige stem laten horen vanwege het stemgewicht dat de gezamenlijk kiesgroep zal vertegenwoordigen, namelijk circa 15 procent.

Aanbestedingsbeleid en safeguards

De leden van de fractie van de VVD stellen ten aanzien van het concept-aanbestedingsbeleid waar te nemen dat er een verschil van opvatting is tussen de regionale landen en Nederland (en andere Europese landen?). Hoe denkt Nederland zijn inzet te kunnen waarborgen?

Het concept aanbestedingsbeleid van de AIIB is gebaseerd op het huidige beleid van de internationale financiële instellingen. Daarin wordt beschreven dat landen hun eigen systemen op het gebied van aanbestedingen mogen hanteren als deze goed werken. Het gebruik van landensystemen zal via richtlijnen worden vastgelegd in het aanbestedingsbeleid. Nederland zal er bij het beoordelen van projectvoorstellen op toe zien dat de richtlijnen uit het beleid nageleefd zullen worden.

De leden van de fractie van de PvdA vragen op welke punten de beleidsdocumenten toch significant afwijken van die van bijvoorbeeld de Wereldbank? De leden van de fractie van de PvdA stellen bezorgd te zijn over het ontbreken van afspraken over klimaat, arbeid, gender en mensenrechten. Is er ook een duidelijke roadmap afgesproken over wanneer welke afspraken worden gemaakt? Investeert Nederland maximaal mee, ook als het niet mogelijk blijkt om over deze onderwerpen afspraken te maken? De leden van de fractie van de SP vragen of het kabinet de Kamer kan informeren wanneer duidelijk is of de ontbrekende elementen in het conceptraamwerk, zoals een klachtenmechanisme, alsnog aangevuld zijn? De leden van de fracties van de VVD en PvdA vragen of de verwachting dat de AIIB waarschijnlijk geen capaciteit heeft om zelf risicoanalyses uit te voeren en daarom beslissingen zal baseren op het oordeel van andere IFIs betekent dat in de praktijk ook altijd co-financiering vanuit een andere IFI benodigd is? Betekent dit dat de AIIB nooit zal investeren in projecten waarin geen andere IFIs deelnemen? Zo nee, hoe zal de AIIB dan risicoanalyses gaan uitvoeren? Is er verschil in investeringsbeslissingen tussen andere financiële instellingen (bijvoorbeeld Asian Development Bank, Wereldbank, EIB) en de AIIB?

Het laatste concept van het *safeguards* beleid van de AIIB wijkt niet significant af van het beleid van de Wereldbank. De indeling van het beleidsdocument van de AIIB heeft eenzelfde opbouw als het nieuwe concept beleidsdocument van de Wereldbank en het bestaande beleid van bijvoorbeeld het United Nations Development Programme (UNDP). Bij beide beleidsdocumenten is er sprake van een overkoepelende beleidsvisie, gevolgd door standaarden en zogenoemde procedures voor implementatie. De AIIB gebruikt drie »standaarden» en volgt hiermee het

voorbeeld van de Asian Development Bank (AsDB). Alhoewel het aantal gehanteerde standaarden verschillend is, komt de inhoud van de drie standaarden van de AIIB overeen met de tien standaarden van de Wereldbank. De standaarden van het AIIB beleid gaan in op de strikte voorwaarden die aan projecten worden gesteld op het gebied van onder andere biodiversiteit, kwetsbare groepen, gender en arbeidstandaarden. Ook zijn er speciale standaarden die refereren aan onvrijwillige hervestiging (*involuntary resettlement*) en inheemse volkeren (*indigenous peoples*).

Ten aanzien van het vaststellen van het *safeguards* beleid is er sprake van een duidelijke *roadmap*. In de laatste conceptversie van het *safeguards* beleid wordt het beleid van de AIIB ten aanzien van klimaat, arbeid, gender en mensenrechten expliciet benoemd en beschreven. Ik verwacht daarom dat deze onderwerpen ook in het definitieve beleid worden opgenomen. Nederland zal zich hier ten volste voor inzetten. De beschrijving van het klachtenmechanisme zal in een volgende versie verder uitgebreid worden. Het *safeguards* beleid wordt net als het beleid van de AIIB op andere terreinen goedgekeurd door de Raad van Bewindvoerders. Na goedkeuring door de Board is het van belang om de implementatie van het beleid te blijven monitoren en evalueren.

De AIIB zal waarschijnlijk de capaciteit in huis halen om zelf risicoanalyses uit te voeren. Het maken van deze analyses is een belangrijke bouwsteen van het *safeguards* beleid van de AIIB en onmisbaar bij infrastructuurfinanciering. Bij co-financiering met andere ontwikkelingsbanken zal de AIIB streven naar een gezamenlijke aanpak ten aanzien van risicoanalyses. De AIIB zal op een *case-by-case* basis besluiten of het de risico-analyses van een co-financier overneemt en alleen als de analyses in overeenstemming zijn met het *safeguards* beleid van de AIIB.

De AIIB zal bij besluiten over investeringen dezelfde afwegingen maken als de andere financiële instellingen.

Samenwerking en complementariteit bestaande instellingen

De leden van de fractie van de VVD en SP vragen met welke type instelling de AIIB moet worden vergeleken, bijvoorbeeld het IMF, de EIB, óf de Wereldbank? Naast de AIIB zijn er ook andere IFIs actief in de Aziatische regio, waaronder de Asian Development Bank, de Wereldbank en (in de toekomst) de BRIC-bank; hoe verhouden de activiteiten van deze banken zich tot elkaar? Is er een orgaan of samenwerkingsverband dat het samenspel tussen deze banken observeert en eventueel coördineert, om overproductie en logistieke problemen te voorkomen? Zijn er in de verdere onderhandelingen nog contacten geweest tussen de Wereldbank, andere IFIs en de AIIB om duplicatie te voorkomen? Hoe schat het kabinet de gevolgen van de oprichting van de AIIB in voor de positie van het IMF en de Wereldbank in het mondiale financiële stelsel?

De AIIB kan niet vergeleken worden met andere IFIs vanwege het mandaat en doelstelling van de bank. De AIIB richt zich afzonderlijk op infrastructuur met als doelstelling het bevorderen van economische groei in de regio en richt zich niet zoals de Wereldbank primair op armoedebestrijding en bevorderen van gedeelde welvaart. De activiteiten van de AIIB zullen zich dus vrijwel alleen richten op infrastructuur. In de beginfase dat de AIIB operationeel is, zal er naar verwachting met name sprake zijn van het cofinanciering van projecten. Het kost immers tijd om een pijplijn te ontwikkelen en infrastructuurprojecten zijn complexe projecten waarbij kennis van andere IFIs zeer welkom is. Cofinanciering met de AsDB, Wereldbank en/of New Development Bank (BRICS Bank) kan dan ook een

optie zijn. Gezien de grote vraag naar infrastructuurfinanciering, zullen overproductie of logistieke problemen naar verwachting niet direct voorkomen. Indien er signalen zijn dat dit toch ontstaat, zal Nederland benadrukken dat de instellingen gecoördineerd moeten opereren. Coördinatie is overigens al aanwezig; gedurende de onderhandelingen is er contact geweest met o.a. de Wereldbank en de Europese Investeringsbank (EIB).

De AIIB, een regionale investeringsbank, richt zich op de Aziatische regio. Het IMF en de Wereldbank, mondiale financiële instellingen, zijn actief over de hele wereld. De gevolgen van de oprichting van de AIIB voor de positie van deze twee instellingen acht ik dan ook klein. De drie instellingen zullen complementair aan elkaar werken.

Geopolitiek

De leden van de fracties van de VVD en SP vragen hoe de huidige positie van de VS ten opzichte van de AIIB is? Ziet de VS inmiddels wel de toegevoegde waarde in van de AIIB? Zijn er toch nog kansen dat ook de VS mee zal willen doen? Welke geopolitieke betekenis heeft de oprichting van de AIIB volgens het kabinet? De VS heeft zich verzet tegen de deelname van het VK aan de AIIB. Was dat ook zo in het geval van de Nederlandse deelname?

De leden van de fractie van de PvdA vragen welke overwegingen in de toekomst een rol zullen spelen bij het al dan niet toetreden tot een bank? Als India en andere landen banken gaan oprichten, hoe zal Nederland dan besluiten al dan niet toe te treden?

De VS hebben deelname aan de AIIB nooit uitgesloten. De VS hebben aangegeven dat de AIIB de standaarden van de huidige instellingen op het gebeid van goed bestuur, *safeguards* beleid, schuldhoudbaarheid van lenende landen en aanbestedingsbeleid moet overnemen. De VS kiezen ervoor om hun visie op de AIIB via bilateraal contact met China en in coördinatie met internationale partners over te brengen.

De economische opmars van China komt ook tot uiting in het internationale systeem van financiële instellingen. Waar China voorheen vooral bilateraal investeerde in ontwikkelingslanden lijkt het er nu op dat China ook via het multilaterale kanaal wil investeren. Dit komt onder meer tot uiting in het opzetten van grote fondsen bij regionale ontwikkelingsbanken. De oprichting van de AIIB past in deze tendens. Dat China in deze nieuwe instelling een leidende rol gaat spelen is een duidelijke breuk met de praktijk binnen de huidige financiële instellingen maar past bij de veranderende economische verhoudingen in de wereld.

Nederland zal bij toekomstige initiatieven kritisch kijken naar de doelstelling en complementariteit van het initiatief, net zoals ik heb gedaan bij de AIIB.

Duurzaamheid

De leden van de fracties van de PvdA en de SP merken op blij te zijn dat het streven naar duurzame groei is opgenomen in de hoofddoelstelling van de AIIB. De leden van de fractie van de SP vragen welke richtlijnen voor duurzame investeringen de AIIB hanteert, zoals bijvoorbeeld de UN Global Compact & UN Guiding Principles en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen? Welke definitie van het begrip duurzame groei hanteert de AIIB? Gaat het daarbij zowel om klimaatbewuste als inclusieve groei? Hoe verhouden de doelstellingen van de AIIB zich tot de

post-2015 agenda, en in hoeverre kan de AIIB daar een positieve bijdrage aan leveren?

Over welke richtlijnen voor duurzame investeringen en welke definitie van het begrip duurzame groei de AIIB zal hanteren wordt nog gesproken. Het operationele beleid van de bank zal de komende maanden verder worden vormgegeven.

De doelstellingen van de AIIB sluiten aan bij de post-2015 duurzame ontwikkelingsagenda, in het bijzonder de doelen 8, 9 en 17. Deze doelen gaan respectievelijk over duurzame economische groei en werkgelegenheid, infrastructuur-ontwikkeling, industrialisatie en innovatie, en partnerschappen. De AIIB kan een bijdrage leveren aan het realiseren van de post-2015 duurzame ontwikkelingsagenda door samen te werken met andere relevante spelers, zoals de VN en Wereldbankgroep, in de uitvoering van zijn programma's en projecten. Hiermee kan coherentie tussen verschillende beleidsinitiatieven bevorderd worden.

Klimaat

De leden van de fractie van de SP constateren dat het energieverbruik in de Aziatische regio vaak zeer onduurzaam is, en meer infrastructurele investeringen risico's voor klimaat en milieu, en mens en dier met zich meebrengen. De leden van de fractie van de SP vragen welke mogelijkheden het Nederlandse kabinet heeft om als founding member het energiebeleid van Azië, en met name China, op een positieve manier te beïnvloeden? Zal er ook over of met de AIIB gesproken worden tijdens de VN-klimaattop van dit jaar?

Nederland kan als founding member van de AIIB via duurzame investeringen het beleid in China en andere Aziatische landen positief beïnvloeden. De AIIB zal nog niet operationeel zijn wanneer de VN-klimaattop plaatsvindt. Er is dus geen rol weggelegd voor de AIIB tijdens deze top. De AIIB zal wel een rol spelen in de implementatie van een mogelijk klimaatakkoord.

Garanties

De leden van de fractie van de PVV vragen hoe het voornemen van het kabinet om garanties af te bouwen valt te rijmen met het afgeven van extra garanties aan de AIIB?

Het Kabinet heeft in het najaar van 2013 haar «Nee, tenzij beleid» ten aanzien van risicoregelingen nader ingevuld (Kamerstuk 33 750, nr. 13). Door middel van het toegestuurde toetsingskader is de Kamer volledig geïnformeerd over de vormgeving en de afweging van het kabinet inzake de deelname in de AIIB. Belangrijk element daarin is dat een garantie de meest geëigende manier is om deel te nemen aan een dergelijke internationale financiële instelling zoals de AIIB. Het beperken van nieuwe garanties en afbouw van bestaand blijft nog steeds een doel van het kabinet, over de voortgang wordt de Kamer periodiek geïnformeerd bij Miljoenennota en Financieel Jaarverslag Rijk.

Rendement

De leden van de fractie van de PVV vragen welk belang Nederland heeft met het investeren in de AIIB? Welk rendement zal Nederland naar verwachting behalen en, indien nog onduidelijk, wanneer zal dit precies bekend worden gemaakt?

Er is momenteel een groot tekort aan financiering voor infrastructuurprojecten in Azië. De AIIB is een investeringsbank die tegemoet kan komen aan de vraag naar financiering van opkomende economieën in de regio. Financiering van deze projecten draagt bij aan de economische ontwikkeling van een land en uiteindelijk van de gehele regio, wat via onder meer handel een positief effect kan hebben op de Nederlandse economie. Nederland wil hier dan ook graag aan bijdragen. Deelname is tevens in het belang van de brede relatie met Aziatische partners en oprichter China. Investeren in deze relaties kan de positie van het Nederlandse bedrijfsleven in Azië ten goede komen en is ook vanuit politiek oogpunt belangrijk. Er kan nog niets gezegd worden over het rendement dat zal worden behaald. De Raad van Gouverneurs zal ten minste eenmaal per jaar vaststellen wel deel van het netto inkomen eventueel wordt uitgekeerd aan de leden.

Bijlage: **Overzicht toegewezen aandelenkapitaal en stemgewicht**

	Kapitaalbijdrage[1]	Stemgewicht[2]		Kapitaalbijdrage[1]	Stemgewicht[2]
Australië	3,691.2	3.4605	**Mongolië**	41.1	0.2981
Azerbeidzjan	254.1	0.4827	**Myanmar**	264.5	0.4917
Bangladesh	660.5	0.8348	**Nederland**	1,031.3	1.1560
Brazilië	3,181.0		**Nepal**	80.9	0.3326
Brunei	52.4	0.3079	**Nieuw-Zeeland**	461.5	0.6623
Cambodja	62.3	0.3165	**Noorwegen**	550.6	0.7395
China	29,780.4	26.0637	**Oezbekistan**	219.8	0.4529
Denemarken	369.5	0.5826	**Oman**	259.2	0.4871
Duitsland	4,484.2	4.1475	**Oostenrijk**	500.8	0.6964
Egypte	650.5	0.8261	**Pakistan**	1,034.1	1.1584
Filippijnen	979.1	1.1108	**Polen**	831.8	0.9832
Finland	310.3	0.5314	**Portugal**	65.0	0.3188
Frankrijk	3,375.6	3.1871	**Qatar**	604.4	0.7862
Georgië	53.9	0.3092	**Rusland**	6,536.2	5.9254
IJsland	17.6	0.2778	**Saoedi-Arabië**	2,544.6	2.4671
India	8,367.3	7.5118	**Singapore**	250.0	0.4791
Indonesië	3,360.7	3.1742	**Spanje**	1,761.5	1.7886
Iran	1,580.8	1.6321	**Sri Lanka**	269.0	0.4956
Israel	749.9	0.9122	**Tadzjikistan**	30.9	0.2893
Italië	2,571.8	2.4907	**Thailand**	1,427.5	1.4993
Jordanië	119.2	0.3658	**Turkije**	2,609.9	2.5237
Kazakstan	729.3	0.8944	**VAE**	1,185.7	1.2898
Koeweit	536.0	0.7269	**Verenigd Koninkrijk**	3,054.7	2.9091
Kirgizië	26.8	0.2857	**Vietnam**	663.3	0.8372
Laos	43.0	0.2998	**Zuid-Afrika**	590.5	0.7741
Luxemburg	69.7	0.3229	**Zuid-Korea**	3,738.8	3.5017
Maleisië	109.5	0.3574	**Zweden**	630.0	0.8083
Malediven	7.2	0.2688	**Zwitserland**	706.4	0.8745
Malta	13.6	0.2743			

[1] in mln EUR. Niet-toegewezen kapitaal regionale groep: EUR 1,615.0 mln. Niet-toegewezen kapitaal niet-regionale groep: EUR 233.6 mln.
[2] in procenten. Het totale stemgewicht van elk lid bestaat uit aandeelstemmen (afgeleid uit het ingelegde aandelenkapitaal), basisstemmen en stemmen die elk oprichtend lid krijgen toegewezen.